

Møteinnkalling

Utvalg:	Formannskapet
Møtested:	Elektronisk fjernmøte
Dato:	16.02.2021
Tid:	Kl. 17:00

Den som har lovlig forfall, eller er inhabil, melder fra til politisk sekretariat, snarest mulig. Politisk sekretariat innkaller vara.

Varamedlem møter kun etter nærmere innkalling.

Arbeidsmøte med to saker til politisk behandling.

Sakliste

Sak nr.	Sakstittel	
21/16	Debatthefte 2021	
21/17	Vilkår for tildeling av midler bevilget til kommuner med spesielt høy arbeidsledighet i forbindelse med Covid19 pandemien	

Grete Irene Sjøli

Saksframlegg

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
21/16	Formannskapet	16.02.2021

Debatthefte 2021

Rådmannens innstilling:

Rådmannen anbefaler at forslagene til debatthefte godkjennes.

Vedlegg:

KS debatthefte 2021

Bakgrunn for saken:

KS inviterer hvert år kommunene og fylkeskommunene til å gi innspill til dagsaktuelle temaer som er presentert gjennom debattheftet. I år omhandler heftet spørsmål knyttet til kommunesektorens handlingsrom og forebygging av ungt utenforskap. Innkomne innspill vil sammenstilles og tas med i KS videre arbeid for kommunal sektor. Omtale av og spørsmål om prioriteringer i det forestående lønnsoppgjøret er i år tatt ut av heftet fordi oppgjøret for 2020 ikke var endelig da debattheftet ble ferdigstilt. Det vil bli sendt ut et eget debattgrunnlag senere for å sikre forankring av tariffoppgjøret 2021.

Rådmannen legger med dette frem problemstillingene i debattheftet til politisk behandling.

Saksopplysninger:

Tilstrekkelig handlingsrom for omstilling?

Utfordringene med å finansiere det offentlige tjenestetilbudet vil øke fremover, og med koronapandemien øker utfordringene ytterligere. Som en konsekvens forsterkes behovet for omstilling i norsk samfunns- og arbeidsliv. Kommunesektoren har i lang tid hatt et omstillingsbehov, samtidig legger stadig mer komplekse oppgaver press på ressurser – og krever nytenkning og innovasjon. Det trengs nå andre grep enn ren effektivisering, både for å levere flere og bedre tjenester med færre ressurser, og for å møte forventninger fra innbyggere og næringsliv. Kommunal sektor er på mange områder i førersetet når det gjelder innovasjon i offentlig sektor, og landstinget la i februar føringer for KS' arbeid på digitaliseringsområdet for å sikre samordning og gjennomføringskraft.

For å kunne tilby gode og relevante digitale tjenester til innbyggere, næringsliv og frivillige må det offentlige samarbeide på tvers av fagsektorer og forvaltningsnivå. Dette innebærer også endrede krav til kompetanse hos ledere og medarbeidere. Totalt, vil en slik betydelig omstilling øke behovet for lokal frihet til å ta initiativ og løse felles utfordringer. Lokale løsninger kan være både mer tilpasset individuelle behov og økonomisk rimeligere enn standardløsninger fastsatt av Storting og

regjering.

Det er bred politisk enighet om rammestyring som hovedprinsipp for statlig styring av kommuner og fylkeskommuner, men prinsippet etterleves ikke alltid i praksis. Økt økonomisk rammestyring er erstattet av økt juridisk detaljstyring, og nesten halvparten av ordførerne mener at lover og nasjonalt fastsatte krav hemmer innovasjon. For å kunne opprettholde et lokalt handlingsrom til nødvendig omstilling, er det viktig at nye lovkrav og forventninger strengt tilpasses de økonomiske rammer sektoren kan få i tida som kommer.

Hvordan forebygge og bekjempe ungt utenforskap?

Anslagsvis 120 000 unge mellom 20 og 30 år står utenfor arbeid og skole. Psykiske lidelser er en viktig årsak til ung uførhet og frafall fra utdanning- og arbeidsliv. I tillegg vokser et økende antall barn opp i familier med vedvarende lavinntekt. Pandemien har forsterket utfordringen ved at sårbare unge rammes sterkere når økonomien og arbeidslivet rammes. Dette skaper behov for å tenke nytt for å forebygge ungt utenforskap.

Muligheten til å se de ulike tjenesteområdene i sammenheng og å skape god samhandling i lokalsamfunnet med utgangspunkt i barn og unges behov, gjør kommunene godt egnet til å gi tidlig og tverrfaglig innsats. Tidlig innsats i grunnskolen er avgjørende for fremtidig deltakelse i utdanning og arbeid, og fylkeskommunene spiller en nøkkelrolle gjennom ansvaret for videregående opplæring. Innsats knyttet til kompetanse og kvalifisering til arbeid er viktig. For kommunesektoren innebærer dette både et ansvar som arbeidsgiver ved å tilby unge jobb og kvalifisering, og å skape gode tjenester for å hindre frafall. Her kreves et koordinert samarbeid mellom utdannings-myndigheter, NAV/velferdstjenestene og arbeidslivet. Tilpassede kvalifiseringsløp må utvikles i tråd med arbeidslivets behov. «Partnerskap for radikal innovasjon» er etablert av medlemmene og KS i fellesskap for å løse kritisk samfunnsutfordringer, og ungt utenforskap er et prioritert tema. Partnerskapet skal fremover se på hvordan dagens tjenesteproduksjon kan og bør endres.

Seks spørsmål KS ønsker belyst

1. Hva er det viktigste kommunene/fylkeskommunene gjør for å lykkes med nødvendig omstilling?
2. Er det spesielle statlig virkemidler – i tillegg til kommuneøkonomi - som kommunen/fylkeskommunen opplever er særlig begrensende for omstillingsarbeidet? I så fall, hvilke?
3. For å sikre handlingsrom for omstilling, hva bør KS særlig gjøre fremover for å ivareta sin rolle overfor medlemmene?
4. Hva er det viktigste kommunen/fylkeskommunen gjør for å lykkes med å forebygge og redusere ungt utenforskap?
5. Er det spesielle statlig styringsvirkemidler – i tillegg til kommuneøkonomi - som kommunen/fylkeskommunen opplever er særlige begrensende for muligheter til å forebygge og redusere ungt utenforskap? I så fall, hvilke?
6. For å legge til rette for kommunens/fylkeskommunens arbeid med ungt utenforskap, hva bør KS særlig gjøre fremover for å ivareta sin rolle overfor medlemmene?

Rådmannen legger frem følgende forslag til svar:

1.
  - Ha en klar visjon for omstillingen som må være forankret i toppledelsen

- Omstilling/ending skaper ofte motstand. Ledere må være bevisst dette og jobbe aktivt med god informasjon om hvorfor omstillingen må gjøres.
- Det må gjøres en god analyse av omstillingen; Hvorfor skal vi omstille? Hva skal vi oppnå/ hva er målet?
- Ledelsen må være tydelig og synlig igjennom hele prosessen
- Mest mulig ledelse av omstillingen, mindre styring (ikke bruke rapporteringer og styringssystemer for å drive frem en omstilling)
- Nok ressurser for å gjennomføre nødvendig omstilling. Dette vil kunne innebære en prioritering av arbeidsoppgaver og en aksept for at noen oppgaver må vente.
- Involvering fra ansatte. Dette for å sikre legitimitet
- Politisk forankring

2.

- Kompetanse til å drive godt nok omstillings arbeid
- Nok ressurser, særlig i forhold til tid.

3.

- KS må bistå med kompetanse når det gjelder omstillingsarbeid

4.

Vi har politisk vedtatt flere strategier og tiltak som blant annet skal forebygge for dette:

- LØFT i Nes-skolen, 2018-2022
- Kvalitet i barnehage, 2018-2022
- Helhetlig oppvekststrategi 2017-2027
- Gjennomgang Familiens hus, 2020
- SLT-strategi 2017-2021
- Vi har et godt samarbeid med NAV og tjenester innenfor rus og psykiatri for å styrke unge og unge voksnes mestring av hverdagen.
- Vi har rådgivere som tidlig bidrar inn i familier med ulike utfordringer

5.

- Ingen innspill

6.

Hjelp til at kjente og gode tilnærminger som er godt underbygget med forskning og annen evidens, kan virke enda bedre. Herunder at disse tilnærmingene kan utvikles slik at de kan fungere med mindre ressursinnsats pr sak enn til nå. Hvis ikke vil de gode tilnærmingene fortsatt forbli som et tilbud til en liten del av målgruppen.

- Forsterke pågående satsninger for at unge kan bli en del av det ordinære arbeidslivet, selv om de har utfordringer i forhold til sammensatte helsemessige utfordringer, herunder også problemstillinger om utviklingshemming og andre utviklingsforstyrrelser. Forsterkingen må også dreie seg om økt kvalitet i de tilnærmingene vi vet fungerer.

- Bidra til å styrke tiltak for å forhindre frafall i videregående opplæring. Både gjennom å være en pådriver for å styrke kvaliteten i barnehage og grunnskole, samt sikre nødvendig samhandling på tvers av sektorer for å bidra inn i familier med ulike utfordringer. I overkant av en av fem elever fullfører ikke videregående opplæring og dette kan for mange bidra til ungt utenforskap/uføre.

Arkiv: FA-U01, HIST-2020/2408
Arkivsak: 20/10281- 12
Administrativ enhet: Bolig og økonomisk rådgivning
Dato: 10.02.2021

Saksframlegg

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
21/17	Formannskapet	16.02.2021

Vilkår for tildeling av midler bevilget til kommuner med spesielt høy arbeidsledighet i forbindelse med Covid19 pandemien

Rådmannens innstilling:

Det vises til midler tildelt kommunen etter Midlertidig forskrift om tilskudd til kommunale næringsfond som følge av covid-19-utbruddet.

Utvalget for Teknikk, næring og kultur gis fullmakt til å fordele midlene i samsvar med Midlertidig forskrift om tilskudd til kommunale næringsfond som følge av Covid 19 utbruddet, statlige og regionale føringer for ordningen samt søkekriterier.

Vedlegg:

Midlertidig forskrift om tilskudd til kommunale næringsfond som følge av covid-19 utbruddet
Søkerveileder
Hovedorganisasjonen Virke

Sammendrag:

Saken fremmes for fordeling av midler etter midlertidig forskrift om tilskudd til kommunale næringsfond som følge av covid-19-utbruddet.
Stortinget vedtok 19.12.2020 ved behandling av nysalderingen av statsbudsjettet for 2020 en bevilgning på 250 mill. kroner til de hardest rammede kommunene med høy arbeidsledighet.

Bakgrunn for saken:

Nes kommune ble på denne måten tildelt 2.61 mill. kroner på 2020 budsjettet, som nå skal viderefordes til det lokale næringslivet som er spesielt rammet av pandemien.

Bakgrunn for saken:

Stortinget vedtok 19.12.2020 ved behandling av nysalderingen av statsbudsjettet for 2020 en bevilgning på 250 mill. kroner. Bevilgningen går til de hardest rammede kommunene slik at disse gis et økonomisk handlingsrom til å kunne gi kompensasjon til lokalt næringsliv som rammes av pandemien og lokale smittevernstiltak. Bevilgningen ble foreslått i forbindelse med Stortingets finanskomité sin innstilling som ble avgitt 17.12.2020 og hvor det er gitt følgende føringer:

«Komiteen mener de hardest rammede kommunene bør tilføres et økonomisk handlingsrom til å kunne gi kompensasjon til lokalt næringsliv som rammes av pandemien og lokale smittevernstiltak. Komiteen foreslår derfor å tilføre kommunesektoren 250 mill. kroner fordelt

til kommuner med arbeidsledighet over landsgjennomsnittet. Komiteen understreker behovet for at pengene kommer raskt ut til de aktuelle kommunene, og forutsetter at kommunene følger regelverket for offentlig støtte.»

Viktige hensyn:

Føringer fra Stortingets finanskomite er som følger:

- Midlene må kunne gjøres raskt tilgjengelig for næringslivet
- Målgruppen er lokale bedrifter og næringsaktører som er hardt økonomisk rammet av pandemien og av de tiltak myndighetene har innført for å begrense smittespredningen.

Anbefaling fra Hovedorganisasjonen Virke:

- Det er anbefalt å innføre objektive og etterprøvbare kriterier i forbindelse med beregninger av tilskudd pr virksomhet. Kriteriene bør utformes på en slik måte at det er enkelt for den enkelte virksomhet å beregne hvor mye støtte man har krav på.

Det er avsatt ytterligere midler fra statlig hold, det er imidlertid ikke avklart om Nes kommune blir tildelt midler. Rådmannen vil fremme ny sak dersom kommunen får tildelt midler. Det kan da være aktuelt å legge inn andre kriterier for tildelingen enn for gjeldende sak.

Vurdering:

I tråd med formålet gitt av Storting vil målgruppen være det lokale næringsliv i Nes kommune som har hatt fall i omsetning i forlengelse av koronapandemien. Nes kommune har et variert næringsliv som er rammet i ulik grad. Det er derfor ønskelig at alle bedrifter som kan vise til omsetningsnedgangen pga pandemien eller lokale smittevernstiltak kan søke.

På bakgrunn av tidligere vedtak i Kommunestyret (sak 106/20, vedtatt den 22.9.2020) anbefales det at fullmakten for tildelingen av midlene ligger hos Utvalget for Teknikk, næring og kultur.

Søkerveileder:

Det er utarbeidet en søknadsveileder hvor det fremgår retningslinjer, søkekriterier og informasjon om søknadsprosess.

Søkerveilederen fremgår som vedlegg til saksfremlegget.

Kunngjøring:

Nes kommune orienterte om ordningen på kommunens hjemmeside og på søkeportalen <http://www.regionalforvaltning.no> i uke 5, før det var anledning til å søke. Det er vist til at saken vil bli politisk behandlet og at søkerveileder blir gjort kjent i henhold til vedtak.

Kriterier

Kriteriene er valgt for å sikre at de fleste etablerte næringsaktører i Nes med dokumentert omsetningsnedgang fra 2019 og 2020 som en konsekvens av pandemien vil kunne kvalifisere for ordningen. Bedriften må kunne vise til fullt driftsår i 2019 og ha minimum 1. årsverk (inkl. permitterte) for driftsår 2019 og 2020 for å bli vurdert.

Bedrifter som f.eks har utestående fordringer på offentlige skatter og avgifter eller er under en form for avvikling vil ikke være kvalifisere.

Tildeling:

Støtten vil gis i tråd med regelverket om offentlig støtte

Bedrifter med omsetningssvikt på 20% eller mer og er/har vært pålagt nedstemning pga. smittevernstiltak innført av myndighetene vil bli særlig prioritert.

Minstebeløp for støtte til kvalifiserte søkere er satt til kr. 20 000,- og kr. 300 000,- som et begrenset beløp for de største bedriftene. Begrensningen vil sikre at fordelingen av midlene går til flest mulig kvalifiserte søkere, og at minste beløpet er av en størrelse av betydning.

Videre vil støttens størrelse vektlegges i forhold til antall årsverk hos de kvalifiserte søkerne.

Administrasjonen vil legge frem endelig forslag til utmåling av tilskudd for Utvalget for Teknikk, næring og kultur når søknader er mottatt og vurdert.

Eventuelle klager behandles av Kommunestyret som klageinstans.

Alternative måter å fordele midlene på:

Ulike kommuner, som for eksempel Oslo og Bergen, har valgt å fordele midlene på spesifikke næringskoder uten søknadsprosess. Dette med ulike utmålinger til serveringsbransjen, som i stor grad har vært påvirket av nedstenging.

Forslaget er vurdert å være enklere og raskere å administrere. Rådmannen vurderer det ikke som hensiktsmessig å tildele midler etter en slik modell. Nes kommune har et bredt og allsidig næringsliv og vi finner at vår modell vil nå langt bredere ut til de kriserammede bedrifter.

Juridiske hensyn:

Støtte til bedrifter må gis i tråd med regelverket om offentlig støtte. Bagatellmessig støtte følger av [Komisjonens forordning nr. 1407/2013](#) som er gjort til norsk lov gjennom [forskrift av 14.11.2008 nr. 1213 § 2](#).

Bagatellmessig støtte følger av Komisjonens forordning nr. 1407/2013 som er gjort til norsk lov gjennom forskrift av 14.11.2008 nr. 1213 § 2.

Videre prosess:

Når saken er ferdig politisk behandlet vil det bli gjort kjent i henhold til vedtak på kommunens hjemmeside, www.regionalforvaltning.no og i Raumnes. Søkerveilederen vil bli offentliggjort på www.regionalforvaltning.no.

Søknadsfristen vil være 2 uker etter kunngjøringen.

Konklusjon:

Rådmannen anbefaler tildeling av midlene til kriserammede bedrifter blir gjennomført etter gjeldene føringer og kriterier som fremgår av saksframlegget.

Rådmannen anbefaler videre at det gis fullmakt til Utvalg for Teknikk, næring og kultur til å fordele midlene i samsvar med Midlertidig forskrift om tilskudd til kommunale næringsfond som følge av Covid 19 utbruddet og statlige føringer for ordningen, samt søknadskriterier.